

Tituly literárních děl jsou nejvýznamnějším paratextem, často interpretačním klíčem, v němž si v nesčetných variantách konkurují funkce estetická/ atraktivizační s funkcí informativní. Spisovatelé, nakladatelé a v nesvobodných poměrech i cenzori jim věnují mimořádnou pozornost. Nepochopením významu titulu čtenář (i student oboru) riskuje do značné míry nepochopení celého literárního díla. V určitém rozporu s tím je jejich poněkud zaostávající literárněvědná reflexe. Rigorózní práce J. Lesáka (v úvodu zevrubně bilancující stav bádání) ji závažným způsobem obohacuje a prohlubuje.

Předmět zkoumání autor vymezuje časově i druhově současnou prózou. I když si jako interpret vyhrazuje právo na subjektivní výběr, svůj přístup vědomě objektivizuje (s. 46). Potřeby komparace a historické poetiky přitom plně opodstatňují mnohé časové a druhové přesahy mj. i k poezii a k titulům překladovým. Do autorova zorného pole tak vstupuje více než stovka relevantních titulů. Tento kvantitativní údaj však nevystihuje interpretační kvality práce.

Předně si uznání zaslouží komplexní přístup, podrobný materiál pronikavé reflexi z rozmanitých hledisek, jak je naznačuje propracovaná struktura výkladu, nejednou vyhrocená do zajímavých a ne právě snadno řešitelných otázek: *Postmoderní tituly? Je titul opravdu tvůrčí akt? Co zakládá atraktivitu současného knižního názvu?* Autor přichází s vlastní typologií názvů, pátrá postupně po jejich specifických rysech vázaných na různé žánrové oblasti, v neposlední řadě pak předkládá monografickou sondu (názvy próz nejúspěšnějšího současného českého autora M. Viewegha), naznačuje literárnědidaktickou dimenzi dané problematiky a v pozoruhodném finále i další možné strategie jejího výzkumu.

Metodologická náročnost i nesnáz práce spočívá v jejím interdisciplinárním záběru. Pisatel prokázal vynikající orientaci v poetice, literární historii i v lingvostylistice, samozřejmým předpokladem byla i detailní znalost textu příslušných literárních děl, protože právě sémantický náboj titulu často spočívá v napětí s kontextem díla. Oceňuji také vyzrálý styl odborného výkladu, jeho systematičnost, terminologickou čistotu a formulační preciznost, schopnost exaktní kvalifikace velmi různorodých výrazových rejstříků. (Již v rámci tvorby DP byly některé její části úspěšně prezentovány na vědeckých konferencích.)

Předložený spis vnímám i jako nadějný příslib do budoucna. Potřebovali bychom pod lupou poetiky titulu prozkoumat naše kanonické autory, monografii zaměřenou k titulům poezie a jednou snad také interpretační lexikon titulů české moderní literatury. Doufejme, že vědecký talent Mgr. Josefa Lesáka dříve nebo později dostane příležitost tyto výzvy realizovat.

Jeho fundamentální pojednání o poetice titulu vřele doporučuji k obhajobě.